C38 – CUL6

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

25 oktober 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, MEDIA EN SPORT

Vraag om uitleg van de heer Patrick Hostekint tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over het overleg inzake de mensenhandel in de voetbalsport

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de procedures bij het beschermen van vele gebouwen in een kleine entiteit zoals in Rutten

Vraag om uitleg van mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over het besluit van de Vlaamse regering houdende vaststelling van het premiestelsel voor restauratiewerkzaamheden aan beschermde monumenten

Vraag om uitleg van mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over partiële subsidiëring van niet-beschermd onroerend klein historisch erfgoed

Vraag om uitleg van de heer Dominiek Lootens-Stael tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de subsidiëring van het Brussels Operettetheater

C38 – Omslag 2

Vraag om uitleg van de heer Dominiek Lootens-Stael tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over enkele politieke uitspraken in een door de Vlaamse Gemeenschap gesteunde publicatie

Vraag om uitleg van de heer André Denys tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de missie van de door de Vlaamse overheid gesubsidieerde wielerploeg Vlaanderen 2002

Commissie voor Cultuur, Media en Sport

Donderdag 25 oktober 2001

VOORZITTER : De heer Jos Stassen

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.11 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Patrick Hostekint tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over het overleg inzake de mensenhandel in de voetbalsport

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Hostekint tot de heer Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over het overleg inzake de mensenhandel in de voetbalsport.

De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint : Mijnheer de minister, twee weken geleden hebt u zwaar uitgehaald naar de Koninklijke Belgische Voetbalbond. Niemand zal ontkennen dat deze organisatie zeer machtig is. In een interview verweet u de bond een pretentieus-onwillige houding in de strijd tegen de mensenhandel in de voetbalsport.

Ik heb me met dit dossier beziggehouden in het federaal parlement. Wat er ook wordt beweerd, er bestaan nog steeds misbruiken in de Belgische voetbalwereld. De bond is een verzameling van clubs. Vanzelfsprekend komen er ook bij de aangesloten clubs misbruiken voor.

De voetbalmakelaars houden zich niet altijd aan de regels. Het decreet over de privé-arbeidsbemiddeling bevat verschillende bijzondere bepalingen voor voetbalmakelaars. Sommige niet-erkende makelaars zijn vandaag nog steeds heel actief in de voetbalwereld, en storen zich helemaal niet aan de voorwaarden van het decreet. Toch doen ze zaken met de clubs, van eerste nationale tot de laagste afdelingen, en verdienen daar veel geld mee. Onlangs heb ik contracten gezien waarin wordt bepaald dat een zeer hoog percentage, soms wel 50 percent, van het loon van de speler moet worden afgegeven aan de makelaar.

Vandaag verscheen in Het Laatste Nieuws een artikel over een Antwerpse voetbalploeg uit vierde provinciale – naar het schijnt een satellietploeg van FC Antwerp – waar spelers uit exotische landen worden geplaatst, op een manier die niet strookt met de regels van de Belgische voetbalbond. Het is onduidelijk of de club in orde is met de federale en Vlaamse wetgeving. Dat is het zoveelste bewijs dat er nog altijd wordt geleurd met spelers.

Het mechanisme is bekend. De spelers worden heel goedkoop aangeworven in hun land van herkomst. Ze krijgen gemakkelijk een visum. Ik heb ooit eens gevraagd aan de toenmalige minister van Buitenlandse Zaken hoe dat kwam. In ieder geval is het zo. Nadat ze België zijn binnengeloodst, worden ze aangeboden aan voetbalclubs. De makelaars beginnen bij de topclubs, want daar zit het meeste geld. Als het daar mislukt, gaan ze de ladder af tot de laatste reeksen. Als de voetballers niet meer aan de bak komen, worden ze aan hun lot overgelaten en belanden ze meestal in de illegaliteit. Die situatie bestaat al jaren. Ik zal niet zeggen dat de bond helemaal niets heeft gedaan om hieraan iets te veranderen, maar er komen in ieder geval nog steeds misbruiken voor.

Mijnheer de minister, u hebt bewezen dat het anders kan, en dat is een heel grote verdienste. Met verschillende bonden, onder meer de volley- en basketbalbond, hebt u akkoorden afgesloten over de aflevering van arbeidskaarten en -vergunningen, wat de bevoegdheid is van de overheid, en het verlenen van licenties aan de clubs en spelers, wat de taak is van de bonden. De voetbalbond blijft daarentegen zo'n akkoord voor zich uitschuiven.

Voor de zomer leek u nochtans optimistisch. U meende dat een overeenkomst in het verschiet lag.

Hostekint

Niettemin is er nog altijd geen akkoord, wat u ook zelf betreurde in een interview. In een reactie beschuldigde de heer Peeters, de voorzitter van de Koninklijke Belgische Voetbalbond, u van intellectuele oneerlijkheid. Blijkbaar is hij zich niet van enig kwaad bewust.

Mijnheer de minister, hoe lang zult u nog dulden dat de voetbalbond de regelgeving in het algemeen en de Vlaamse in het bijzonder omzeilt ? Welke maatregelen houdt u achter de hand ten aanzien van de bond ?

De KBVB heeft als sterkte dat ze zich door de Belgische staatsstructuur steeds kan verschuilen achter een draagsterwetgeving, bijvoorbeeld in Wallonië en in Brussel. Ik heb vernomen dat u onlangs een gesprek hebt gehad met mevrouw Arena, uw Waalse collega. Wat is het resultaat van dit overleg ? Is Wallonië bereid om de wetgevingen op elkaar af te stemmen ? Dat zou het laatste excuus onderuithalen van de Belgische voetbalbond om niet te hoeven samenwerken.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, het probleem van de mensenhandel in de sport in zijn geheel en de voetbalsport in het bijzonder kwam reeds herhaaldelijk ter sprake in deze commissie. In de vorige zittingsperiode hebben we daarover reeds een hoorzitting gehouden, die heeft geresulteerd in een gemeenschappelijk voorstel van resolutie vanwege deze commissie. We wilden toen ook vanuit de sportieve of sportvriendelijke invalshoek onze bezorgdheid uiten. We hadden gehoopt dat er terzake wat meer Europese standpunten zouden worden ingenomen tijdens het Belgisch voorzitterschap van de EU. Maar ik geloof dat de agenda ondertussen zo vol is dat daar geen plaats voor is.

Wat me het meest is bijgebleven uit de hoorzitting is de wijze waarop de mensen van de voetbalbond aan de leden die zich in de materie hadden verdiept de indruk gaven dat het hier ging over een marginaal probleem dat was opgeblazen. Het probleem was volgens hen veel miniemer. Het was uitzonderlijk. De gemaakte reportages waren uitvergrotingen. Het valt me op dat men niet alleen het probleem minimaliseert, maar vandaag alle maatregelen tegenwerkt die werden genomen om de escalatie van dit probleem tegen te gaan.

Mijnheer de minister, het verheugde me dus dat u vanuit uw bevoegdheid dit probleem ter harte hebt genomen, om de clubs en de voetbalbond te treffen waar ze te treffen zijn, namelijk door het bestraffen van het opstellen van spelers en het beboeten van de clubs. Dat is het enige dat daar telt. Ik wilde geen vraag stellen, maar u slechts vanuit deze commissie en gezien onze bezorgdheid feliciteren voor de wijze waarop u deze problematiek ter harte neemt en voor het feit dat u op de u eigen wijze weinig onder de indruk bent van de opstelling terzake van de Belgische voetbalbond.

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Miel Verrijken : Mijnheer de voorzitter, ik ben geen specialist in de materie, maar ik ben zoals president Kennedy : 'I'm learning on the job'. Jaren geleden, aan het begin van het voorzitterschap van de heer Bril, hebben we een aantal afgevaardigden van sportclubs ontmoet. Daaruit hebben we geleerd dat er nog slechts twee bonden zijn die Belgisch zijn. Dat zijn financieel gezien de belangrijkste : het gaat over de voetbalbond en de wielerbond. Alle andere bonden zijn vervlaamst, omwille van de subsidiewerking en dergelijke.

De voorzitter : Vanaf 1 januari 2002 wordt de wielerbond ook Vlaams.

De heer Miel Verrijken : Proficiat. Een oude vriend van op de universiteit is toen komen getuigen. Het gaat over de heer Wauters van RFC Antwerp, die ook een Vlaamse ziel heeft en het veel beter kan weten dan ik. Hij zei dat dit probleem alleen maar kon worden opgelost na de vervlaamsing van de voetbalbond. Een argument daartegen is dat Vlaanderen en Wallonië te klein zijn om een competitie te organiseren. Misschien kunnen wij proberen dat met Nederland te doen. Mijnheer de minister, welke zijn de wetgevende wapens waarover u beschikt om, met zachte of minder zachte dwang, de voetbalbond in de richting van de splitsing te drijven ? Dat zou immers de oplossing zijn.

De voorzitter : Minister Landuyt heeft het woord.

Minister Renaat Landuyt : Mijnheer de voorzitter, men vroeg me hoe het verder zit met de naleving van de wetgeving en de rol van de voetbalbond. Er is nog steeds sprake van een omgekeerde wereld. Ik heb niet willen reageren, maar ik ben pijnlijk geraakt door de woorden van de vroeger toch zeer progressieve voormalige jeugdrechter van Mechelen, de heer Peeters. Hij noemde me niet fair omdat ik de wetgeving wil laten naleven, ook als er aan Waalse zijde een ander soort wetgeving be-

Landuyt

staat. Men zou echter verbaasd zijn over die wetgeving in het Waals Gewest. Eigenlijk is de reglementering soepeler aan Vlaamse dan aan Waalse zijde. Ik zal dat later verduidelijken. Maar het past niet te beweren dat we niet fair handelen.

We hadden en hebben twee invalshoeken voor deze problematiek. Ten eerste is er de toekenning van de arbeidskaarten, op grond van de Belgische wet. Die gebeurt door de gewestelijke autoriteit. Dat gebeurt dus door mezelf, zelfs persoonlijk in tweede aanleg. Een voetbalspeler is een persoon die tewerkgesteld is bij een club. Die club moet een arbeidsvergunning hebben. Daarbij hoort een arbeidskaart voor de speler. Heel schematisch is dat de eerste invalshoek. De andere is de problematiek van de arbeidsbemiddelaar, meer specifiek de sportbemiddelaar en nog meer specifiek de voetbalbemiddelaar. De wetgeving terzake is gebaseerd op internationale verdragen, afgesloten via de internationale arbeidsorganisatie. Aan Vlaamse zijde heeft men voor deze arbeidsbemiddeling, die vroeger gereserveerd was voor de overheid en hoogstens niet-lucratief werd geduld bij andere organisaties, onder internationale druk de markt vrijgemaakt.

Vlaanderen beschikt over een volledige reglementering. Een van mijn eerste uitvoeringsbesluiten behandelt de specifieke problematiek van sportmakelaars. Ik heb me daarvoor toen gebaseerd op een decreet van 1999 houdende de reglementering van de problematiek van de arbeidsbemiddeling in Vlaanderen. Dit decreet is opgesteld conform de meest progressieve afspraken met de internationale arbeidsorganisatie.

Vlaanderen beschikt met andere woorden over een specifieke reglementering voor sportmakelaars. De voorwaarden die in de reglementering zijn opgenomen, hebben betrekking op de kwaliteit van de dienstverlening aan de betrokken personen in de bemiddelingsbureaus en op het aflijnen van de winsten die deze bureaus op hun operaties mogen maken.

We hebben deze reglementering systematisch laten toepassen. In het kader van de goede verstandhouding met de KBVB hebben we de clubs regelmatig gewaarschuwd dat die reglementering bestaat en dat ze moeten opletten met hun makelaars. Bovendien hebben we de clubs regelmatig laten weten dat ze zich beter in orde konden stellen.

Naar aanleiding van een of ander incident heeft de heer Courtois de overheid verweten dat er nog teveel onregelmatigheden plaatsvonden en dat er meer controles moesten komen. We hebben de heer Courtois toen op zijn wenken bediend. Hoewel er systematisch controles zijn uitgevoerd, heb ik er persoonlijk voor gezorgd dat de spelers en de clubs niet lastig werden gevallen. De administratie heeft enkel onderzocht of de arbeidsvergunningen en de papieren van de betrokken werknemers in orde waren.

Deze controles hebben tot verbazingwekkende vaststellingen geleid. Ik beweer evenwel niet dat al deze feiten met het naleven van de mensenrechten te maken hebben. Indien de overheid het naleven van de regels niet controleert, zet ze de deur open voor malafide figuren die zich achter de bestaande normvervaging kunnen verbergen. Om die reden hebben we een strakke houding aangenomen en voeren we systematisch verdere controles uit.

Veel voetbalclubs doen ondertussen al het mogelijke om de regelgeving na te leven. In dit verband zitten de clubs vaak met vragen. Via de website kunnen ze de nodige informatie krijgen. De clubs worden zoveel mogelijk geholpen.

De houding van de KBVB is ondertussen veranderd. Op 27 april 2001 hebben we met de heer Courtois, die blijkbaar de juridische aspecten van de werking van de KBVB verzorgt, afgesproken om elkaar te helpen.

Ik ging er vanuit dat het voor clubs vervelend is als ze een speler een licentie geven zonder te controleren of hij ook over een arbeidskaart beschikt. De KBVB heeft toen verklaard dat de clubs enkel nog licenties zouden verlenen na het controleren van de arbeidskaarten van de spelers. Ik heb me ertoe verbonden om deze informatie rechtstreeks aan de clubs te bezorgen. Op het moment dat de administratie een vergunning aflevert, zou ze de club per fax verwittigen. Op die manier zou het tijdverlies tot een absoluut minimum beperkt blijven. Bovendien heeft de administratie zich voorgenomen om de arbeidsvergunningen binnen de twaalf dagen af te leveren. In sommige gevallen wordt de procedure geblokkeerd. Aangezien deze blokkeringen meestal rond de verblijfsvergunningen draaien, heeft de Vlaamse administratie hier niets mee te maken.

Er is toen ook afgesproken dat clubs die blijven werken met niet-erkende makelaars zouden worden gesanctioneerd. De KBVB zou er dan voor zorgen dat hun eigen lijst van erkende makelaars

Landuyt

enkel de namen bevat van makelaars die door de overheid zijn erkend.

Deze afspraken zijn in de loop van het vorige seizoen toegepast. De KBVB heeft toen zelfs beloofd om hier bij het opstellen van de toekenningsvoorwaarden van de clublicenties voor het volgend seizoen rekening mee te houden. Ten gevolge hiervan is de reglementering van de KBVB gewijzigd.

Op 3 juli 2001 heeft de heer Courtois de gewesten gesommeerd om de toepassing van de wet met hem te komen bespreken. In eerste klasse spelen twee ploegen die niets met het Vlaams Gewest te maken hebben. Volgens de heer Courtois betreft het hier een onevenwichtige situatie. Ik heb de heer Courtois gezegd dat het mijns inziens ongepast is voor een Belgische bond om de vertegenwoordigers van de gewesten bij zich te roepen. Bovendien heb ik gezegd dat er over het naleven van de wet niet te onderhandelen valt. Ik kan het me niet permitteren om het controleren van het naleven van de Belgische wetgeving in het Vlaams Gewest af te stemmen op de sportbonden tot een ander gewest klaar is om dezelfde technieken als het Vlaams Gewest toe te passen. Ik wil er trouwens op wijzen dat een sportmakelaar eigenlijk niet mag opereren in het Waals Gewest. Het Vlaams Gewest beschikt over een reglementering. Hier kunnen mensen de toelating krijgen om zich met arbeidsbemiddeling bezig te houden. Indien men in het Waals Gewest de letter van de wet volgt, stelt men vast dat deze handelingen ginds verboden zijn. Dit betekent dat in Vlaanderen meer mogelijk is dan in Wallonië.

De sportmakelaars opereren voortdurend in Wallonië. Indien een speler van Club Brugge naar RSC Anderlecht wordt getransfereerd, zit men met een bemiddeling die zich zowel in het Vlaams Gewest als in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest afspeelt. Dit leidt tot onmogelijke situaties. De sterkte van het Vlaamse standpunt bestaat erin dat de KBVB moet werken met makelaars die zowel in Vlaanderen als in heel België erkend zijn.

Ik heb de bestaande regelgeving juridisch laten analyseren. In feite is iedere handeling van een sportmakelaar in het Waals Gewest onwettig. Het is daar immers verboden om aan eender welke vorm van arbeidsbemiddeling te doen. Ik denk dat veel mensen de bestaande toestand onderschatten. Indien de Waalse wetgeving strikt zou worden toegepast, zou de hele sector worden geblokkeerd. Dit heeft evenwel niets te maken met de Vlaamse reglementering.

Op inhoudelijk vlak gaat minister Arena volledig akkoord met de bestaande Vlaamse reglementering. De Waalse gewestregering heeft een politiek akkoord afgesloten. Dit akkoord is trouwens in een regeringsverklaring opgenomen. De politieke wil om de situatie te reglementeren is aanwezig. Momenteel worden de teksten van het basisdecreet gefinaliseerd. Op basis van dit basisdecreet kan een uitvoeringsbesluit inzake de arbeidsbemiddeling worden gemaakt. Dit uitvoeringsbesluit zou ook de handelingen op het vlak van de sportbemiddeling moeten regelen.

Mijns inziens kunnen we ondertussen best het Vlaams systeem blijven hanteren en de makelaars zonder Vlaamse erkenning blijven onderzoeken. Een sportmakelaar kan in België onmogelijk functioneren zonder de toestemming van de Vlaamse overheid.

We hebben met onze zeer bescheiden inspectiedienst afgesproken om de systematische inspecties voort te zetten. Er zijn nog steeds Vlaamse clubs die met niet-erkende makelaars werken. Tegen een aantal van die clubs lopen momenteel trouwens gerechtelijke onderzoeken.

De voorzitter : De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint : Ik wil de minister bedanken voor zijn antwoord. Uit zijn woorden kan ik afleiden dat ik eigenlijk gelijk heb. De voorzitter en de andere bonzen van de KBVB voelen zich vaak boven de wet verheven. Het is onvoorstelbaar dat de secretaris-generaal van een sportbond de minister sommeert om naar de bondzetel te komen en probeert te interfereren in het wetgevend werk.

Met zijn tienduizenden spelers en tweeduizend clubs is de KBVB een machtige en invloedrijke organisatie. In het verleden hebben heel wat politici hand- en spandiensten aan de KBVB verleend. Voetbal is wereldwijd immers een zeer populaire sport. Bovendien is het electoraal voordelig om de KBVB en de voetbalwereld op hun wenken te bedienen.

Een aantal jaren geleden heeft een minister er persoonlijk voor gezorgd dat de heer Lozano op enkele weken tijd tot Belg kon worden genaturaliseerd. Blijkbaar had de nationale ploeg hem nodig voor de wedstrijden in de toenmalige wereldbekercompetitie.

Hostekint

Ondertussen is de toestand enigszins verbeterd. De politiek heeft het goede voorbeeld gegeven. Er bestaat nu een arsenaal aan wetten en decreten die door iedereen, met inbegrip van de KBVB en de verschillende voetbalclubs, moeten worden nageleefd.

Ik wil hier nogmaals herhalen dat de voetbalclubs en de KBVB deze wetten en decreten niet naleven. De jonge spelers die met valse beloften naar België worden gelokt, zijn hier het eerste slachtoffer van. Ik beweer niet dat de situatie de afgelopen jaren niet is verbeterd. Ik ken het voetbalwereldje echter vrij goed. Ook in de lagere afdelingen worden spelers van vreemde afkomst nog regelmatig misbruikt. Voetbalmakelaars zijn enkel geïnteresseerd in lucratieve transfers. Ze willen zoveel mogelijk geld verdienen, desnoods ten koste van jonge spelers uit ontwikkelingslanden.

De voorzitter : Minister Landuyt heeft het woord.

Minister Renaat Landuyt : Ik zou alle aanwezigen willen bedanken voor hun steunbetuigingen, maar het gaat niet in alle sporttakken even slecht. Met de basketbalbond hebben we een geformaliseerd akkoord afgesloten. Deze bond zoekt wel voortdurend middelen om voor zijn clubs te bemiddelen. In de voetbalwereld gebeurt het tegenovergestelde. De clubs zijn niet geneigd om zich in orde te stellen en de KBVB is van mening dat ze geen protocol kan ondertekenen indien het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Waals Gewest dit niet mee ondertekenen. Ik wil er trouwens nogmaals op wijzen dat de KBVB zich in dit verband vergist. In Wallonië en in Brussel is de reglementering strenger dan in Vlaanderen.

De voorzitter : Ik ben ervan overtuigd dat de KBVB binnenkort al enkele stappen in de juiste richting zal zetten.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de procedures bij het beschermen van vele gebouwen in een kleine entiteit zoals in Rutten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Cleuvenbergen tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de procedures bij het beschermen van vele gebouwen in een kleine entiteit zoals in Rutten.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de minister, deze vraag betreft niet alleen een plaatselijke aangelegenheid, ze raakt ook zaken aan die een ruimere discussie verdienen. Er doen zich een aantal problemen voor bij de bescherming van onroerend goed in landelijke gebieden, zeker als het om meerdere gebouwen tegelijk gaat.

Op 31 juli 2001 deelde het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap de inschrijving mee van een dertigtal gebouwen of dorpszichten in Rutten, een deelgemeente van Tongeren, op de ontwerplijst van voor bescherming vatbare monumenten en dorpsgezichten. Ik spreek me er niet over uit of het zinvol is zo'n groot deel van het dorp te beschermen. Mijn vraag gaat over de gevolgde procedure.

Blijkbaar was men al jaren met de voorbereiding bezig in samenwerking met het stadsbestuur, en werden er afspraken gemaakt over bepaalde gebouwen in Rutten. Volgens de administratie is er een informatievergadering voor de bevolking georganiseerd, en was het stadspersoneel daarbij betrokken. Dit is in tegenspraak met de reactie van het stadsbestuur. De schepen van Cultuur heeft mij in een spontane brief een overzicht gegeven van de gebeurtenissen, en verklaarde daarbij dat het stadsbestuur vooraf niet werd geïnformeerd over of betrokken bij deze beslissing. Dat roept toch een aantal vragen op.

Van Cleuvenbergen

De massale bescherming van het dorp Rutten, dat 800 à 900 zielen telt, heeft een enorme impact op deze kleine gemeenschap en doet onzekerheid ontstaan over haar toekomst. Bescherming wordt in de eerste plaats geassocieerd met allerlei beperkingen, veel minder met mogelijkheden. De beslissing werd aan de bevolking meegedeeld in de vakantieperiode, terwijl er binnen de maand moet worden gereageerd. De administratie beweert dat de bevolking goed werd ingelicht en betrokken bij de bescherming, maar de feiten spreken dat tegen. Sommige inwoners hebben zelfs de hulp ingeroepen van een advocaat. Dat is natuurlijk vooral een voorrecht van de kapitaalkrachtigen.

Een bepaald persoon bezit een stalling op 50 meter van een beschermde gevel. Hij ontving een aanmaning om zijn stalling aan te passen en meer in harmonie te brengen met het beschermde dorpsgezicht, terwijl die stalling er al staat sinds 1956. Dat soort incidenten wakkert natuurlijk de negatieve gevoelens tegenover bescherming aan.

Mijnheer de minister, kunt u mij meer duidelijkheid geven over dit voorbeeld ? Hoe worden meer in het algemeen gemeenten en eigenaars of bewoners van te beschermen gebouwen op de hoogte gebracht van hun plichten en rechten, en van de voordelen en beperkingen die bescherming met zich meebrengt ?

Werd deze beslissing aan de gemeente en aan de eigenaars bekendgemaakt in de vakantie ? Dat maakt de periode om bezwaar in te dienen in de praktijk erg kort.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de minister, ten tijde van de begrotingscontrole is gerept over wijzigingen in de reglementering. We hebben toen gevraagd of hierover vooraf kon worden overlegd in deze commissie. Deze materie ligt immers heel gevoelig. Die vraag is positief beantwoord, maar van dat overleg is tot nu toe nog niet veel terecht gekomen.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, de monumentendagen waren een ongelooflijk succes. Tienduizenden mensen waren stil van bewondering. Er is dus wel degelijk een maatschappelijk draagvlak voor monumentenzorg.

We moeten nog altijd onze achterstand inlopen ten opzichte van de rest van West-Europa. Amsterdam telt nog altijd meer monumenten dan heel Vlaanderen.

De heer Miel Verrijken : Mijnheer de minister, Amsterdam is dan ook een juweel.

Minister Paul Van Grembergen : Ik ken zowel Vlaanderen als Amsterdam heel goed. Vlaanderen hoeft inzake erfgoed niet onder te doen voor Nederland, hoewel er al veel is verwoest.

Ondanks het toenemende bewustzijn van de waarde van monumenten leeft de mentaliteit 'op mijn erf ben ik baas' nog steeds heel sterk in Vlaanderen. De Vlaming vindt dat hij met zijn eigen goed moet kunnen doen wat hij wil. Die twee tendensen staan met elkaar in contrast.

Het behoort tot de taken van de afdeling Monumenten en Landschappen om, op basis van de sinds 1972 gestarte en in 2003 te beëindigen inventarisatie van het bouwkundig erfgoed in Vlaanderen, lijsten aan te leggen van te beschermen panden, stads- en dorpsgezichten. De samenstelling van die lijsten gebeurt met de grootste zorgvuldigheid.

De inventarisatie van de kantons Riemst en Tongeren in het arrondissement Tongeren werd reeds in 1990 afgerond en gepubliceerd in het veertiende deel van de reeks 'Bouwen door de eeuwen heen'. Een honderdtal waardevolle panden in Riemst werd reeds beschermd in 1995, net als de hun omgevende dorpsgezichten. Hoewel de stad Tongeren de oudste van Vlaanderen is, en wordt omgeven door zeer waardevolle kasteel- en kerkdorpen zoals Rutten en 's Herenelderen, werd er tot voor kort bijna geen patrimonium wettelijk beschermd. Het was daar dus nog 'vrijheid, blijheid'. Vrijheid moet natuurlijk kunnen, maar in een zaak als deze is absolute vrijheid onwenselijk.

Om de doelen te halen die werden vastgelegd in de beleidsnota Monumenten, Landschappen en Archeologie 2000-2004, is sinds 2001 begonnen met een vernieuwend beschermingsbeleid. In het kader van de lopende inventarisatie van het bouwkundig erfgoed wordt zo snel mogelijk een selectie gemaakt van voor bescherming in aanmerking komende monumenten. Vervolgens wordt al het patrimonium dat deel uitmaakt van deze selectie gezamenlijk beschermd. Recent werd de beschermingsprocedure aangevat voor een veertigtal mo-

Van Grembergen

numenten in de gemeente Kruishoutem. Gelijkaardige dossiers werden ingediend voor de gemeenten Hoogstraten, Oostende en Brugge. Door die collectieve procedure wordt vermeden dat de individuele burger zich afvraagt waarom alleen zijn onroerend goed wordt beschermd en dat van de anderen niet. Hij krijgt een beter zicht op de monumentenpolitiek. Dat is een groot voordeel.

De afgewerkte inventarissen, waaronder die van het arrondissement Tongeren, worden systematisch geanalyseerd in functie van de selectie van voor bescherming in aanmerking komende monumenten. De afdeling Monumenten en Landschappen stelde op basis van de inventaris een lijst van honderd waardevolle panden in de Tongerse binnenstad op. Slechts na herhaaldelijk aandringen van de afdeling Monumenten en Landschappen bij het stadsbestuur van Tongeren, werd een akkoord bereikt. Het stadsbestuur selecteerde uit deze lijst dertig panden. Voor deze gebouwen werd samen met de zestien Ruttense dossiers de beschermingsprocedure aangevat.

Hoewel dit niet is opgenomen in de wettelijke procedure, die is vastgelegd in het decreet van 3 maart 1976, gewijzigd bij decreet van 22 februari 1995, werd op voorstel van de afdeling Monumenten en Landschappen een informatieavond georganiseerd voor alle betrokkenen in de Tongerse binnenstad. Dat gebeurde niet voor de zestien dossiers in de gemeente Rutten, hoewel zo'n initiatief vanaf 1988 herhaaldelijk werd voorgesteld aan het Tongerse stadsbestuur. De provinciale tak van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen had daar namelijk sterk op aangedrongen bij de plaatselijke afdeling.

– *De heer Dany Vandenbossche treedt als voorzitter op.*

De zestien dossiers in Rutten betreffen de uitbreiding van de bescherming van het kerkhof, de pastorie met tuin, het voormalig gemeentehuis en de school, een middeleeuwse motheuvel die vroeger al gedeeltelijk is beschermd, de Evermaruskapel, een tramstation, een zestiende-eeuwse woontoren en negen waardevolle boerderijen. Die laatste uitgezonderd, gaat het in vrijwel alle gevallen om openbaar bezit.

De dorpsgezichten werden beperkt tot de onmiddellijke omgeving van de boerderijen. Omdat de bescherming dus voor het grootste deel openbare gebouwen betreft, vind ik het niet helemaal correct om te beweren dat deze bescherming 'een enorme impact heeft en onzekerheid oproept over de toekomst van deze kleine gemeenschap'.

We moeten nu dringend zorg dragen voor dergelijke waardevolle boerderijen, zoniet dreigt een specifiek soort landschap, dat getuigt van een belangrijke historische evolutie, onherroepelijk verloren te gaan. Over 10 à 15 jaar is dit allemaal weg. De werking van deze boerderijen is immers totaal veranderd en wordt steeds verregaander aangepast aan de eisen die aan moderne landbouwbedrijven worden gesteld. We moeten dus nu handelen. Vanzelfsprekend moet de burger daarbij zo goed mogelijk worden ingelicht over de precieze inhoud en gevolgen van de beschermingsprocedure.

Zoals bepaald in het decreet werd iedere betrokkene met een aangetekend schrijven op de hoogte gesteld van de start van de beschermingsprocedure. Elk van hen kon onder meer in het kader van het openbaar onderzoek bezwaren en opmerkingen indienen. Deze bezwaren zullen worden onderzocht op hun gegrondheid, en met terechte bezwaren zal rekening worden gehouden. Mijn diensten weten dat ze deze dossiers niet ambtelijk-stelselmatig moeten afhandelen. Als er bezwaren komen, zullen die met de meeste billijkheid worden onderzocht.

Over het tijdstip waarop het openbaar onderzoek en de advieswinning moeten worden georganiseerd – in het geval van Rutten tijdens de maanden augustus en september – spreekt het decreet zich uiteraard niet uit. De gevolgen van een bescherming worden duidelijk omschreven in artikel 11 van het decreet van 1976 : 'De eigenaars en vruchtgebruikers van een beschermd monument of van een in een beschermd stads- of dorpsgezicht gelegen onroerend goed, zijn ertoe gehouden, door de nodige instandhoudings- en onderhoudswerken, het in goede staat te behouden en niet te ontsieren, te beschadigen of te vernielen'.

Tegenover de instandhoudings- en onderhoudsverplichting staat dat de overheden, het Vlaams Gewest, de provincie en de gemeenten, voor beschermde monumenten voorzien in een restauratiepremie, en dit naargelang de eigendomstoestand, het gebruik en de toegankelijkheid, van 40 tot 90 percent van de noodzakelijke geldmiddelen. Voor onderhoudswerken kunnen eigenaars van beschermde monumenten een beroep doen op de onderhoudspremie verstrekt door het Vlaams Gewest : 40 percent op een eerste schijf van 600.000 frank, 25 percent op de tweede schijf van 600.000 frank tot 1,2 miljoen frank. Voor diegenen wier eigendom niet werd beschermd als monu-

Van Grembergen

ment, maar wel gelegen is binnen een stads- of dorpsgezicht bestaat de mogelijkheid om restauratiewerken fiscaal in mindering te brengen.

Wat het dossier-Rutten betreft, verloopt de beschermingsprocedure correct. Bij de communicatie tussen de afdeling Monumenten en Landschappen enerzijds en de eigenaars en het stadsbestuur anderzijds werden ook de normale procedures gevolgd. Sinds dit jaar loopt in de provincies West- en Oost-Vlaanderen een proefproject inzake communicatie over het beschermingsbeleid. We weten dat we een achterstand hebben inzake het meedelen en inzicht geven. De burger vraagt dit ook steeds meer. Bij thematische beschermingsvoorstellen, de zogenaamde pakketten, wordt door de afdeling Monumenten en Landschappen een informatiebundel samengesteld voor de eigenaars en de lokale besturen. In deze bundel worden de achtergronden en de motivering van de bescherming uiteengezet. Tevens wordt bij het inzetten van de beschermingsprocedure in een informatiemoment voorzien, waarop de betrokkenen worden ingelicht over de procedure en de gevolgen van de bescherming, en natuurlijk ook over het restauratie- en onderhoudspremiestelsel. Als de resultaten van dit proefproject positief blijken, dan kan deze werkwijze in de toekomst worden uitgebreid tot het hele Vlaams Gewest.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de minister, u hebt de zin van mijn vraagstelling inderdaad correct begrepen. Ik stel geen vragen over de zin van deze bescherming. Wie Rutten kent, weet dat het een van de prachtigste dorpen in Vlaanderen is. Het gaat me echter over de communicatie. U had het over een proefproject. Ik pleit ervoor om dit ook te doen daar waar er nog pakketten moeten worden beschermd. Volgens mij kan dit niet veel meer kosten. Het heeft vaak te maken met een mentaliteit. Een aantal stappen moeten duidelijker worden belicht.

U stelt dat het decreet niets zegt over de periode waarin er een dergelijke mededeling kan komen. Dat was een van de vragen die bij mevrouw Gardeyn de vorige maal aan bod kwamen. Misschien kan er toch over worden gewaakt dat dergelijke besluiten niet begin juli worden verzonden. Voor de mensen komt dat immers als erg bedreigend over.

Ik wil even terugkomen op de reële situatie voor de eigenaars. U wijst erop dat er een aantal mogelijkheden bestaan. Maar die mogelijkheden komt men vaak pas naderhand te weten, wanneer men al weet dat men premies kan krijgen. Als men iets wat beschermd is gaat verbouwen, dan kost het altijd een pak meer dan wanneer men het in normale omstandigheden zou verbouwen. Dat is de realiteit. Bovendien zijn heel wat mensen, zeker in dorpen en wanneer het gaat over boerderijen, het gewoon om hun aanpassingen zelf te doen. Voor deze mensen, maakt dit het, ondanks die premie, moeilijker om een dossier op te starten. Bovendien blijft men lang in de onzekerheid. Als men een aanvraag indient en de hele procedure moet worden doorlopen, dan moet men soms twee tot drie jaar wachten. Indien men het zelf had gedaan, dan was het misschien op een half jaar opgelost, en waarschijnlijk ook goedkoper. U weet ook dat mensen zo reageren. Vandaar het belang van goede communicatie.

Vanaf het begin moet men veel meer de nadruk leggen op de voordelen die u opsomde. Mijn bedenkingen over de restauratiepremie heb ik al gegeven. Wat de onderhoudspremie betreft, stel ik vast dat heel wat mensen daar niet van op de hoogte zijn. U zou mij steunen indien u zou stellen dat de overheid in gemeenten waar dergelijke grote pakketten in bescherming worden gegeven, verplicht is documentatie ter beschikking te stellen, bijvoorbeeld aan het loket waar informatie wordt gegeven over ruimtelijke ordening en bouwen. Dit is een kleine stap. Het kan de taak zijn van de gemeenten.

U zei verder dat mensen die wonen in een beschermd gebied maar zelf geen eigenaar zijn, hun onderhoudswerken fiscaal kunnen aftrekken. In dit concrete geval gaat het over boerderijen in het centrum van het dorp. Het zijn vierkantshoeven, wat betekent dat dit gevolgen heeft voor iedereen die in de buurt ervan woont. Dit gaat dus niet alleen om die negen boerderijen, vrijwel het hele dorp heeft hiermee te maken. Iets kan fiscaal aftrekbaar zijn, maar dan moet men wel belastingen betalen. Hier wonen nog boeren. We hebben het geluk dat nog niet alles in onze streek is ingepalmd door Nederlanders, die er allerhande recreatiefs van maken. U weet dat landbouwers geen belastingen betalen. Voor hen is dat dus niet doenbaar.

Minister Paul Van Grembergen : Ze betalen die wel, maar ze worden forfaitair belast.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Dat klopt. Ze hebben een ander systeem, waardoor dit voor hen

Van Cleuvenbergen

niet interessant is. Daarmee moet u rekening houden. Als het gaat over het bijsturen van procedures, dan moeten we dit positief bekijken voor de toekomst. Het is inderdaad zinvol onze mooie dorpen te beschermen, maar dan moet dat liefst zoveel mogelijk in samenspraak gebeuren, en met goede wil. Eigenaars zouden het bijna als een compliment moeten beschouwen dat dit gebeurt, in plaats van als een bedreiging, zoals nu het geval is.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Zal er overleg komen over het toekomstige besluit ?

Minister Paul Van Grembergen : De wijziging van het decreet van 1976 zal ten vroegste in 2002 worden voorbereid.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Er staan nu geen wijzigingen van het besluit op stapel ? Ik dacht dat dit het geval was.

Minister Paul Van Grembergen : De essentie is een goede communicatie. Essentieel is ook om diegenen die een monument hebben de trots bij te brengen omdat ze iets van waarde bezitten. Laten restaureren is inderdaad duurder, maar de authenticiteit wordt zo bewaard en verder vastgelegd. Ik weet dat dit wat subjectief is, maar we moeten die mentaliteitswijziging mee begeleiden.

Uw andere opmerkingen zijn bij deze genoteerd. We proberen hierover een goede communicatie te realiseren, ook met de gemeentebesturen. Bij de definitieve bescherming wordt alleszins aan al degenen die een dergelijk pand hebben de volledige documentatie overgemaakt, zowel over premies als over onderhoudssituaties. Maar misschien moet dat nog wat algemener worden aangepakt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over het besluit van de Vlaamse regering houdende vaststelling van het premiestelsel voor restauratiewerkzaamheden aan beschermde monumenten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Gardeyn tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over het besluit van de Vlaamse regering houdende vaststelling van het premiestelsel voor restauratiewerkzaamheden aan beschermde monumenten.

Mevrouw Gardeyn heeft het woord.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijn vraag betreft het besluit van de Vlaamse regering houdende de vaststelling van het premiestelsel voor restauratiewerkzaamheden aan beschermde monumenten. De restauratie van beschermde monumenten heet een prioriteit van het Vlaamse beleid te zijn. In uitvoering van het regeerakkoord zouden in deze zittingsperiode de middelen voor de ondersteuning van restauratiewerkzaamheden in belangrijke mate toenemen. Tevens dringt zich een herdefiniëring op van de terzake geldende reglementering, daar de opeenstapeling van aanpassingen van besluiten tot een niet meer te overziene regulering leidt. Daarom werd begin 2001 voornoemd besluit van de Vlaamse regering voorgelegd. Ik had dan ook graag van de minister vernomen wanneer dit besluit definitief wordt goedgekeurd. In welke mate worden er alsnog wijzigingen aangebracht aan dit besluit ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, in 1995 werd de oude subsidieregeling voor de restauratie van monumenten vervangen door een nieuwe premieregeling, die inmiddels door haar procedurele vereenvoudiging

Van Grembergen

van een veel grotere werkzaamheid en efficiëntie blijk heeft gegeven. Toch bleek deze regeling, mee door de latere wijzigingen, niet altijd even doorzichtig en bood ze niet altijd een sluitend antwoord op de brede casuïstiek van het restauratieveld. Het was dan ook sinds het begin van deze zittingsperiode een belangrijke beleidsintentie om het premiestelsel grondig te evalueren en waar nodig aan te passen.

Het voorontwerp van besluit van de Vlaamse regering dat de restauratiepremie zal regelen werd op 13 juli 2001 door de Vlaamse regering goedgekeurd en ligt thans voor advies bij de Raad van State. Wij verwachten dit advies in de maand november, zodat dit besluit vanaf 1 januari 2002 van toepassing zal kunnen zijn. Afhankelijk van het advies van de Raad van State kunnen er eventueel nog wijzigingen worden aangebracht. Bovendien onderzoekt de afdeling Monumenten en Landschappen de mogelijkheid om lokale en regionale besturen toe te laten om ook voor geleasde beschermde monumenten een beroep te doen op de restauratiepremieregeling. Afhankelijk van dit onderzoek zal het besluit al dan niet in die zin worden aangepast. We merken dat een aantal gemeenten initiatieven nemen om monumenten met een leasingformule aan te pakken. Dat geeft hen een aantal voordelen. Dat zou mee in overweging worden genomen.

De voorzitter : Mevrouw Gardeyn heeft het woord.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. In onze kleine gemeente willen we die problematiek aankaarten.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over partiële subsidiëring van niet-beschermd onroerend klein historisch erfgoed

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Gardeyn tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over partiële subsidiëring van niet-beschermd onroerend klein historisch erfgoed.

Mevrouw Gardeyn heeft het woord.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in verband met de mogelijkheid van partiële subsidiëring van niet-beschermd onroerend historisch erfgoed liep er een proefproject voor de periode van 1 mei 1999 tot 1 oktober 2000. Dit project werd kennelijk niet verlengd, wegens een gebrek aan belangstelling. Volgens de informatie van de Vlaamse Contactcommissie zou er in de loop van 2001 een nieuw decreet komen, met onder meer ook de mogelijkheid tot partiële subsidiëring om funerair en ander erfgoed te herstellen en te restaureren. Mijnheer de minister, graag had ik dan ook van u vernomen of er daadwerkelijk sprake is van een dergelijk ontwerp van decreet. Wat is het tijdschema daarvoor ? Op welke wijze wordt hierover gecommuniceerd met de bevolking, de gemeenten en andere belangstellende organisaties ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, er zal inderdaad een decretaal initiatief worden genomen waarbij de zorg voor het niet-beschermd onroerend klein historisch erfgoed wordt betrokken. Het klein historisch erfgoed is een belangrijk element van onze Vlaamse identiteit. Alleen al bijvoorbeeld het funeraire erfgoed maakt wezenlijk deel uit van een soms nog te weinig gekend en gewaardeerd patrimonium. Hoewel de inventarisatie van dit erfgoed nog maar net werd ingezet, blijkt het funeraire erfgoed her en der over een uitzonderlijke historische en artistieke waarde te beschikken. De wijze waarop onze ouders, grootouders en overgrootouders maatschappelijk eer bewezen aan hun doden, met een zerk of iets anders, behoort mee tot wat wij ons erfgoed noemen. Naast het funeraire erfgoed maken ook de veldkapellen en -kruisen, straatlantarens en aan gevels vastgemaakte gasarmaturen, weg- en afstandswijzers, grenspalen, enzovoort, als zogenaamde ‘architectura minor’ ontegensprekelijk deel uit van ons Vlaamse cultuurpatrimonium.

Omwille van de grote kwetsbaarheid van deze kleine cultuurwaarden dringt een passend en ondersteunend beheersbeleid zich op. Op 18 mei 1999 heeft het Vlaams Parlement een decreet houdende de bevordering van het onderhoud van het niet-beschermd klein historisch erfgoed goedgekeurd. Dit decreet is evenwel slechts gedurende een korte ex-

Van Grembergen

perimentele periode van anderhalf jaar van toepassing. Ik wens dit initiatief opnieuw op te nemen in het kader van een actualisering van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten inzake onderhoud en handhaving.

Aangezien deze bepalingen momenteel in samenspraak met de administratie worden uitgewerkt en nadien nog door de Vlaamse regering moeten worden besproken, is het op dit ogenblik zeer moeilijk een precieze timing voorop te stellen. Zodra het Vlaams Parlement op dit vlak een beslissing heeft genomen, zullen de mogelijkheden op de gepaste wijze kenbaar worden gemaakt. Dit betekent dat de ideeën vastliggen, maar nog verder moeten worden uitgewerkt.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : Ik ben zeer bekommerd om het lot van de kleine monumenten. Er moet zo snel mogelijk een decretaal initiatief komen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dominiek Lootens-Stael tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de subsidiëring van het Brussels Operettetheater

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Lootens-Stael tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de subsidiëring van het Brussels Operettetheater.

De heer Lootens-Stael heeft het woord.

De heer Dominiek Lootens-Stael : Mijnheer de voorzitter, een twaalftal jaren geleden is in Brussel het BOT, voluit het Brussels Operettetheater, opgericht. Een van de stichters heeft onlangs verklaard dat dit is gebeurd uit onvrede met het reductionisme van een aantal cultuurpausen.

Vandaag kan het BOT op een mooi palmares terugblikken. Het brengt jaarlijks een door het publiek steeds meer gesmaakte première, houdt voordrachten, organiseert samen met de Brailleliga concerten en publiceert in binnen- en buitenland zeer gewaardeerde monografieën over operettetoondichters.

Het BOT is een waardig vertegenwoordiger met internationale uitstraling van de Vlaamse cultuur in de hoofdstad. Het is dan ook verwonderlijk dat de VGC, die doorgaans voldoende geld heeft om activiteiten te subsidiëren die in de verste verte niets met de Vlaamse Gemeenschap in Brussel te maken hebben, de subsidies van het BOT de jongste jaren drastisch heeft verlaagd.

Omwille van deze verlaging zag het BOT zich genoodzaakt de publicatie van het eigen tijdschrift stop te zetten en het enige personeelslid te ontslaan. De voorzitter van het BOT is ervan overtuigd dat, indien de situatie niet verbetert, hij binnen afzienbare tijd de boeken zal moeten neerleggen. Het verdwijnen van het BOT zou een groot verlies betekenen voor het Vlaamse cultuurleven en voor de Vlaamse culturele aanwezigheid in Brussel.

Van het Vlaamse ministerie van Cultuur ontving het BOT jaarlijks een samengevoegde betoelaging van 700.000 frank. Onlangs heeft het BOT vernomen dat deze subsidie dit jaar voor het laatst zal worden gestort. Daarna is het afgelopen met de betoelagingen. Op 22 augustus 2001 heeft de voorzitter trouwens verklaard dat hij van de 700.000 frank die hem voor het werkingsjaar 2001 waren beloofd, nog geen frank heeft gezien.

Blijkbaar houdt de Vlaamse minister van Cultuur er een eigenaardige subsidiëringspolitiek op na. Een van de meest succesrijke culturele instellingen in de Vlaamse hoofdstad krijgt geen geld meer, terwijl een futuristisch spektakel dat tot meerdere eer en glorie van het Belgisch voorzitterschap van de EU is opgevoerd en dat door het publiek maar lauw is onthaald, van diezelfde minister een subsidiëring van 5 miljoen frank heeft ontvangen. Met dit bedrag kan men het BOT nog zeven jaar lang subsidiëren.

Ik zou de minister dan ook graag enkele concrete vragen willen stellen. Waarom wordt de schamele steun van 700.000 frank aan het BOT ingetrokken ? Waarom is de voor het werkingsjaar 2001 beloofde steun van 700.000 frank tot op heden niet uitgekeerd ? Vindt de minister het normaal dat een van de succesrijkste culturele activiteiten in Brussel geen subsidies meer ontvangt, terwijl een Europees patriottistisch misbaksel als ‘Chateau Europa’ op een subsidie van 5 miljoen frank kon rekenen ? Is de minister bereid om terug

Lootens-Stael

te komen op de beslissing om het BOT niet verder te subsidiëren ?

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, ik vrees dat de heer Lootens-Stael omtrent dit dossier niet correct is geïnformeerd. Dit is wellicht ook de reden waarom hij deze vraag om uitleg stelt.

Het Vlaams ministerie van Cultuur heeft het BOT de jongste jaren geen enkele subsidie verleend. Een structurele subsidiëring van de Vlaamse Gemeenschap, afdeling Muziek, Letteren en Podiumkunsten – waar het BOT logischerwijze zou thuishoren – is onmogelijk omdat het geen professioneel gezelschap betreft. Het BOT is hiervan vorig jaar op de hoogte gebracht.

Sinds 1996 heeft het BOT een jaarlijkse projectsubsidie ontvangen uit de pot 'Vlaamse projecten voor Brussel'. Die projectsubsidie bedroeg in 1998 250.000 frank en werd in 1999 en 2000 verhoogd tot 700.000 frank. Dit jaar verleende ik een projectsubsidie van 700.000 frank voor het project 'Het gouden tijdperk van de Weense operette', dat onder meer drie opvoeringen van 'Der Vogelhändler' van Carl Zeller omvat. Om elk misverstand over de snelheid waarmee dit dossier werd behandeld de wereld uit te helpen, schets ik hierbij kort de historiek.

De subsidieaanvraag kwam op 12 juli 2001 op mijn kabinet toe en werd onmiddellijk naar de administratie doorgestuurd. Dat is niet echt mijn gewoonte. Dergelijke aanvragen horen te worden ingediend bij de administratie. Op 23 juli ontving ik het advies van de administratie, die een subsidie van 700.000 frank aanraadde. Op 25 juli nam ik mijn beslissing en een dag later werd de organisatie reeds van die beslissing op de hoogte gebracht. Na gunstig advies van de Inspectie van Financiën, ondertekende ik op 20 augustus het ministerieel besluit. De uitbetaling gebeurt in twee schijven. Het voorschot van 500.000 frank is geviseerd door het Rekenhof en wordt deze maand betaald. Na afloop van het project en na voorlegging van de nodige bewijsstukken, zal het saldo van 200.000 frank worden uitbetaald. Al bij al is dit dossier dus bijzonder snel behandeld.

Naar aanleiding van deze subsidieaanvraag heb ik besloten dat dit de laatste projectsubsidie in die vorm mocht zijn, en dat dergelijke dossiers voortaan bij de VGC moeten worden ingediend. Dat werd de organisatoren eveneens in de brief van 26 juli meegedeeld. Ik licht deze beslissing even toe. Het Brusselse Operettetheater is een instelling in nood die overleeft dankzij een structurele toelage van de VGC en de projectsubsidies van het departement voor Brusselse Aangelegenheden van de Vlaamse Gemeenschap. Op 6 juli kwam de precaire financiële situatie van het Brussels Operettetheater aan bod in een debat in de raad van de VGC. Daarbij bleek dat er in maart 2001 een structureel tekort was van 1,4 miljoen frank. Dat heeft niet alleen te maken met een gebrek aan subsidies, maar ook met een zwak beheer, zowel financieel als administratief.

In verband daarmee wijs ik u erop dat de projectsubsidie van 700.000 frank die ik recent toekende, werd toegestaan op basis van een subsidieaanvraagje van nauwelijks twee bladzijden en een summiere begroting. Nochtans bestaat er een subsidiegids 'Projecten voor Brussel', die alle nodige informatie en formulieren bevat. Het Operettetheater beschikt over deze gids, maar gebruikt hem niet. Bovendien bevat de aanvraag geen specifieke motivering voor mijn bevoegdheidsdomein Brusselse Aangelegenheden, bijvoorbeeld betreffende de versterking van de Vlaamse aanwezigheid in Brussel, maar enkel een pleidooi voor het behoud van het operettegenre in het algemeen.

Intussen werden door de organisatie inspanningen geleverd om het financieel tekort weg te werken, onder meer door een personeelslid zijn vooropzeg te geven. Het is echter de VGC die dit dossier voortaan zal volgen, aangezien zij een structurele subsidiënt is. De heer Delathouwer, bevoegd voor cultuur bij de VGC, heeft tijdens het genoemde debat in de raad van de VGC beloofd zich over deze zaak te ontfermen.

De dienst voor Brusselse Aangelegenheden beschikt over een projectsubsidiepot, terwijl de jaarlijks terugkerende subsidieaanvragen van het Brussels Operettetheater onderhand veeleer van structurele aard lijken. Het Rekenhof heeft hierover trouwens al een opmerking gemaakt. Op die manier kunnen we dus niet verder werken.

Het was overigens in de eerste plaats de financiële situatie van het Operettetheater die mij ertoe heeft aangezet om het gezelschap in 1999, 2000 en 2001 een verhoogde subsidie te verlenen. De ingediende dossiers bevatten administratief gezien eigenlijk geen argumenten die een subsidie van 700.000 frank rechtvaardigen.

Anciaux

Uw verwijzingen naar het 'Vlaamse karakter' van het Brussels Operettetheater, dat in schril contrast zou staan met het 'Europees-patriottisch misbaksel Chapeau Europa', komen vreemd over. Het centrale project van het Brussels Operettetheater van dit jaar is een opvoering in drie bedrijven van 'Der Vogelhändler' van Carl Zeller, een van de hoogtepunten uit het repertoire van het gouden Weense operettetijdperk. De zangteksten zullen worden uitgevoerd in de originele Duitse versie, de dialogen in het Nederlands. Het door u zo verguisde Chapeau Europa werd mee georganiseerd door de Ancienne Belgique en uitgezonden op de VRT. Er waren optredens van Raymond van het Groenewoud en van Laïs. Ik zie niet in hoe een Weense opera meer met de Vlaamse cultuurgemeenschap in Brussel te maken kan hebben dan optredens van in het Nederlands zingende artiesten zoals Raymond en Laïs.

Verder nog dit : het heeft inderdaad geen zin meer om een subsidieaanvraag in te dienen voor semi-structurele jaarprojecten. Het staat het Brussels Operettetheater evenwel vrij om bij de dienst voor Brusselse Aangelegenheden subsidies aan te vragen voor projecten die duidelijk begrensd zijn in de tijd en een experimenteel, vernieuwend of uitzonderlijk karakter hebben. Ze zullen nauwkeurig worden onderzocht en we zullen het dossier toetsen aan de criteria van de subsidiegids, net zoals alle andere. Ik zal het niet strenger beoordelen dan de overige dossiers, integendeel zelfs.

De heer Dominiek Lootens-Stael : Mijnheer de minister, uit uw behoorlijk scherpe antwoord leid ik af dat u het Brussels Operettetheater laat vallen, en de hete aardappel doorschuift naar de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Wat ik u niet heb horen zeggen, is dat de VGC voldoende middelen krijgt om dit dossier op een behoorlijke manier te behandelen. Uw antwoord is het antwoord van de minister van Cultuur. U bent echter ook bevoegd voor Brusselse Aangelegenheden, en in die hoedanigheid had ik meer welwillendheid van u verwacht ten aanzien van het BOT.

In uw vergelijking met Chapeau Europa wees u erop dat het BOT een Weense operette op het programma heeft staan die in de originele taal zal worden opgevoerd. In dat verband merk ik op dat de Vlaamse opera alle producties in de oorspronkelijke taal brengt. Ik zie daarom niet in wat het probleem is.

Iedereen weet dat het BOT een belangrijk onderdeel is van het Vlaams cultuurleven in onze hoofdstad. Het Europees-patriottisch misbaksel Chapeau Europa daarentegen noem ik zo om een goede reden. Ik heb mijn uitnodiging voor dit evenement gekregen van de Franse Gemeenschap. Met uitzondering van kleine onderdelen, zoals de optredens van Laïs en Raymond, ging het om een Franstalig spektakel dat door de minister van Cultuur van de Franse Gemeenschap is gebruikt als hét uithangbord van de Franstaligen. Het was voor hem het hoogtepunt van het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie. Als die man dat al vindt, dan zult u allicht inzien hoe Vlaams het hele gebeuren was.

Mijns inziens gaat mijn vergelijking wel degelijk op. U hebt maar liefst 5 miljoen frank over voor een spektakel met een duidelijk Franstalig karakter, dat van voorbijgaande aard is en met een zeer geringe of zelfs geheel ontbrekende waarde voor het Vlaamse cultuurleven in Brussel. Dat maakt het des te schrijnender dat u een instelling die die waarde wel heeft, koudweg laat vallen. U verbergt zich achter allerlei administratieve argumenten om de projectsubsidie te weigeren. Op geen enkel moment hebt u blijk gegeven van een constructieve houding om een oplossing te bereiken voor het BOT. U schuift dit dossier door naar de VGC, goed wetende dat het ook daar niet moet rekenen op een warm onthaal. Ik betreur dat en herhaal mijn oproep om een oplossing te zoeken, zodat het BOT niet gedoemd is om te verdwijnen.

Minister Bert Anciaux : Het is onjuist dat ik dit dossier overmaak aan de VGC in de wetenschap dat het ook daar op een njet zal stuiten. De heer Delathouwer heeft integendeel gezegd dat hij zijn verantwoordelijkheid zal opnemen.

Geen enkele uitnodiging van Chapeau Europa is uitsluitend van de minister van Cultuur van de Franse Gemeenschap afkomstig. Als u toch zo goed op de hoogte bent, kunt u me dan zeggen wie dat is ?

De heer Dominiek Lootens-Stael : Minister Demotte.

Minister Bert Anciaux : Toevallig is dit dossier door minister Miller gesteund. De uitnodigingen zijn gemeenschappelijk opgesteld. Er zijn geen uitnodigingen van individuele ministers verstuurd.

Ten derde stelt u dat ik dit verschuif naar de VGC, die geen geld heeft om dergelijke dossiers op te vangen. Daarnet zei u echter het volgende : 'Het is

Anciaux

dan ook verwonderlijk dat de VGC, die doorgaans geld genoeg heeft voor het subsidiëren van allerhande activiteiten, die in de verste verte niets met de Vlaamse Gemeenschap in Brussel te maken hebben, de subsidies van het BOT de laatste jaren drastisch heeft teruggedrongen.' U zegt dus zelf dat de VGC geld genoeg heeft. Het is dus niet correct te stellen dat ik dit doorschuif naar de VGC zonder middelen over te hevelen. Er zijn tegenstrijdigheden in wat u beweert.

De voorstelling van wat u voor de tweede maal een potsierlijk misbaksel op de Grote Markt hebt genoemd, namelijk Chapeau Europa, is een gemeenschappelijk initiatief geweest. De uitstraling ervan was perfect tweetalig. Twee van de drie groepen die hebben opgetreden waren Nederlandstalig. Er was sprake van drie groepen uit ons land, en verder was er inderdaad ook nog een internationaal optreden. U kunt moeilijk beweren dat er geen uitstraling was van de Vlaamse Gemeenschap.

De voorzitter : De heer Lootens-Stael heeft het woord.

De heer Dominiek Lootens-Stael : Mijnheer de minister, u begrijpt zeer goed wat ik bedoel. Wanneer ik zeg dat de VGC geen middelen heeft, dan bedoel ik daarmee dat die middelen worden gebruikt voor projecten die helemaal niets te maken hebben met de Vlaamse gemeenschap in Brussel. Ik zie geen enkele intentie van wie dan ook in het college om daar iets aan te veranderen. Dan zijn er inderdaad geen middelen meer over, bijvoorbeeld voor het Brussels Operettetheater in nood. U moet mijn woorden niet verdraaien.

Als u een extra probleem overhevelt naar de VGC en daar is geen bereidheid om middelen te heroriënteren, dan zijn er geen middelen voor het Brussels Operettetheater. Ik zie niet in dat wie dan ook in het college bereid zal zijn om andere zaken, die weinig te maken hebben met de Vlaamse gemeenschap, op te offeren om het BOT in nood te redden. U moet zich terzake niet verschuilen achter gegoochel met woorden.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, men beweert dat ik het dossier heb laten verrotten. Ik heb het net structureel opgelost.

Er zijn vanzelfsprekend projectsubsidies mogelijk, maar dan zoals bepaald in de subsidiegids.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dominiek Lootens-Stael tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over enkele politieke uitspraken in een door de Vlaamse Gemeenschap gesteunde publicatie

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Lootens-Stael tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over enkele politieke uitspraken in een door de Vlaamse Gemeenschap gesteunde publicatie.

De heer Lootens-Stael heeft het woord.

De heer Dominiek Lootens-Stael : Mijnheer de minister, onlangs verscheen de nieuwe programmabrochure van de KVS-de bottelarij, onder meer ook gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap. In deze brochure voor de maanden september en oktober 2001 wordt op de pagina's 10 en 11 aandacht geschonken aan de betoging van de antiglobalistische hooligans in Genua in juli van dit jaar. Nu is een programmabrochure van de KVS-de bottelarij niet meteen de meest geschikte plaats om het over dit soort zaken te hebben. Van een programmabrochure zou men in de eerste plaats verwachten dat ze wordt gebruikt om het programma daadwerkelijk voor te stellen aan de lezer. Deze tekst over Genua lijkt er dus niet op zijn plaats.

Op de pagina in kwestie wordt een woordvoerder van de zogenaamde 'Tutte Bianchi' aan het woord gelaten. Zonder ook maar één kritische noot of opmerking vanwege de redactie mag deze een bladzijde lang ongenuanceerd zijn gal spuwen. Zonder enige schroom wordt de waarheid daarbij op schandelijke wijze geweld aangedaan. 'Drie uur lang hebben we gereageerd tegen de aanvallen van de politie. Carlo is gestorven terwijl hij zich verdedigde tegen de aanvallen van de paramilitaire carabinieri.' Over het feit dat het slachtoffer in kwestie de politie aanviel met een brandblusapparaat wordt echter geen woord gezegd, noch over het feit

Lootens-Stael

dat de politie pas is opgetreden nadat deze hooligans reeds uren lang terreur hadden gezaaid. Deze en gelijkaardige uitspraken zijn politieke uitspraken. Verder in het artikel lezen we namelijk : 'Wij hebben teruggevochten, en ik beschouw onze reactie als een politieke daad.'

Mijnheer de minister, vindt u het gepast dat in een door de Vlaamse Gemeenschap gesteunde en gesubsidieerde programmabrochure van een culturele instelling aan politiek wordt gedaan ? Vindt u het gepast dat vertegenwoordigers van een bepaalde politieke strekking in deze publicatie hun halve waarheden en zelfs hele leugens kunnen verkondigen ? Vindt u het gepast dat de redactie van KVS-de bottelarij, door haar kritiekloos overnemen van de tekst, zich blijkbaar akkoord verklaart met en propaganda maakt voor de stellingname in de tekst ? Zult u maatregelen nemen zodat dergelijke fratsen, of provocaties, of hoe men ze ook moet noemen, in de toekomst niet meer aan bod zullen komen in een dergelijke programmabrochure ?

De voorzitter : De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen : Mijnheer de minister, ik wil even spontaan mijn gevoel weergeven. We praten hier over een mens die overleden is. In de media is hierover heel veel te doen geweest. Iedereen mag daar zijn eigen opinie over hebben, maar ik vind het heel erg dat men dit ook alweer tot een voorwerp van polemiek maakt.

De heer Dominiek Lootens-Stael : Ik ben het niet die dat doet.

De heer Marino Keulen : U probeert daar een hele polemiek over op te zetten. Dit is opnieuw het vergiftigen van de democratie en het onderuit halen van een samenleving. De toon waarin u uw verhaal doet, vind ik totaal misplaatst, en heel symptomatisch voor uw manier van functioneren, voor uw beweegreden om aan politiek te doen en het achterliggende gedachtegoed van uw partij. Ik vind dit niet correct. Ik vind het onfatsoenlijk.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Ik sluit me daar volledig bij aan. Op de inhoud van de vraag zal de minister antwoorden. De toon heeft ook mij gestoord.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, Ik ga hier heel zakelijk op antwoorden. Sta me toe te beginnen met een mooi citaat van mevrouw van Kerkhoven : 'Het theater ligt in de stad en de stad ligt in de wereld en de wanden zijn van huid'. Een theater leeft door zijn wisselwerking, door zijn publiek, door wat er buiten gebeurt. Dat is noodzakelijk wil het theater, en trouwens de kunsten in het algemeen, een essentiële maatschappelijke rol spelen. 'Kunst schopt een geweten', wordt heel vaak gezegd. Het is volgens mij inderdaad de rol van de kunstenaars om onze samenleving voortdurend kritisch te beschouwen. Ik vind dat men iedereen die vrijheid moet kunnen geven.

Het getuigt van een grote maatschappelijke betrokkenheid van de KVS om haar publiek te confronteren met wat er in de wereld omgaat. Een aandachtig lezer zou het trouwens opgevallen zijn dat ook uit de programmatie een maatschappelijke betrokkenheid spreekt, onder meer in de voorstelling 'Parasieten' van de jonge Duitse auteur Von Wayenburg, dat onderzoekt hoe conflicten in extreem geweld kunnen escaleren. Zo is er ook het Halqa Festival van de maghrebijnse cultuur, waarmee de KVS zich uitdrukkelijk engageert voor de buurt waarin het theater zich bevindt en voor de niet-westerse culturen in Brussel. Kortom, het verheugt me dat een van onze grote theaterhuizen zich niet volledig op zichzelf terugplooit en zich enkel met haar eigen kunstjes bezighoudt. Hoe de KVS maatschappelijk engagement uit in haar publicaties behoort tot de redactionele vrijheid en verantwoordelijkheid van elke gesubsidieerde instelling. Ik wens me niet uit te spreken over de manier waarop dit gebeurt.

De voorzitter : De heer Lootens-Stael heeft het woord.

De heer Dominiek Lootens-Stael : Mijnheer de voorzitter, aan de heer Keulen wil ik zeggen dat ik als parlementslid natuurlijk de zaken aankaart die ik wil aankaarten. Nu gaat het over iemand die helaas is overleden. Dat is dan maar zo. Ik heb uiteindelijk de zaak niet aangekaart. Het zijn diegenen die de programmabrochure hebben geschreven die aanleiding hebben gegeven tot deze vraag. Zij misbruiken deze brochure van een culturele instelling om op polemische wijze commentaar te brengen op wat in Genua is gebeurd.

Mijnheer de minister, ik verwijt een theater niet dat het leeft in deze wereld en misschien ook beschouwingen brengt over wat er in deze wereld gebeurt. Dat is de normaalste zaak van de wereld. Maar dit gebeurt op een polemische, provocerende

Lootens-Stael

wijze. We moeten ook in het achterhoofd houden dat dit gebeurt op kosten van de belastingbetaler. De betoger geeft een dermate valse voorstelling van de zaken dat het mensen schokt.

Mijnheer Keulen, mij schokte de wijze waarop dit werd gebracht. Dat is ook de reden van mijn vraag. Ik vind dat de subsidiërende overheid daar enige reactie op mag geven. De redactionele vrijheid mag niet van die aard zijn dat met het geld van de belastingbetaler zomaar wordt gespeeld.

Redactionele vrijheid is een evidentie, maar mag geen excuus zijn om zomaar te schrijven en verspreiden wat men wil. Hier worden politieke stellingen ingenomen die minstens polemisch en zelfs leugenachtig zijn. Iedereen met enig objectief waarnemingsvermogen die deze zaak heeft gevolgd weet wat daar is gebeurd. Hij kan vaststellen dat dit stukje commentaar dingen bevat die hoegenaamd niet overeenstemmen met de werkelijkheid. Er worden mensen min of meer misdrijven in de schoenen geschoven die helemaal niet gepleegd zijn. Dan verwacht ik toch dat de subsidiërende overheid op een of andere wijze corrigeert, bijstuurt, optreedt, dat die overheid zegt dat dit te ver gaat. Ik leid uit uw antwoord af dat ook dit weer ijdele hoop is gebleken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer André Denys tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de missie van de door de Vlaamse overheid gesubsidieerde wielerploeg Vlaanderen 2002

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Denys tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de missie van de door de Vlaamse overheid gesubsidieerde wielerploeg Vlaanderen 2002.

De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil me verontschuldigen voor mijn laattijdigheid.

Het initiatief van de Vlaamse overheid om begin jaren negentig een wielerploeg op te richten was bij mijn weten in het begin geen sportinitiatief. Het was een initiatief dat uitging van Arbeid en Tewerkstelling, met als motivatie het grote aantal werkloze wielrenners. Het beantwoordde ook aan de behoefte van de toenmalige minister van Buitenlandse Aangelegenheden, die het beschouwde als een goede promotie van Vlaanderen in binnen- en buitenland. Eigenlijk kwam het sportieve aspect slechts op de laatste plaats.

Het verheugt me dat men in deze zittingsperiode heeft geoordeeld dat alle initiatieven die met sport te maken hebben – dus ook dit – onder de bevoegdheid vallen van de minister van Sport. Zo komt het sportieve aspect wel op de eerste plaats te staan. Ik heb echter de indruk dat dit initiatief toch onder Tewerkstelling blijft ressorteren. Misschien kunt u dit weerleggen. Maar iedereen weet dat de grote baas van de ploeg de kabinetschef is van minister Landuyt. Hoewel dit institutioneel onder uw bevoegdheid valt, lijkt het in de praktijk soms anders.

Ik wil dit initiatief evenwel vanuit een sportieve invalshoek beoordelen. Ik vraag me dan ook af wat precies de missie van een dergelijke wielerploeg is. Moet de overheid wel in een wielerploeg investeren ? In de aanvangsfase was ik verre van enthousiast. Als wielerliefhebber juich ik elke steun aan de wielersport toe, maar dit betekent niet dat het subsidiëren van een wielerploeg tot het takenpakket van een overheid behoort.

Ik ben ondertussen tot de conclusie gekomen dat dit in mijn ogen gerust kan gebeuren. Mijn belangrijkste argument is dat de overheid op die manier gaten in de markt kan opvullen. Indien de overheid enkel investeert indien privé-sportsponsoring niet volstaat, kan ik hier volmondig mee akkoord gaan.

Mijns inziens speelt de sportmarkt onvoldoende in op drie aspecten van de wielersport. Het eerste aspect betreft de jonge wielrenners die onvoldoende kansen krijgen om het van belofte tot profrenner te schoppen. Dit is duidelijk een gat in de markt. Enkel de zeer goede renners krijgen een contract bij een professionele ploeg. De renners die pas iets later ontbolsteren, krijgen die kans niet.

Het tweede aspect betreft de voorbeeldfunctie die een door de overheid gesponsorde ploeg moet vervullen inzake sportieve en medische begeleiding. Ik moet evenwel vaststellen dat deze ploeg net geen budget voor permanente sportbegeleiding reserveert. Er zijn in Vlaanderen nochtans drie universi-

Denys

teiten die zich hierin hebben gespecialiseerd. De KU Leuven, de RUG en de VUB beschikken elk over een sport-medisch centrum dat in de universitaire structuur is ingekapseld. Deze centra zijn perfect vergelijkbaar met andere Europese universitaire centra. Aangezien de Vlaamse wielerploeg hier geen budget voor uittrekt, scoort ze op dit vlak slechter dan de meeste professionele ploegen.

We zouden beloftevolle renners jonger dan 23 jaar een contract van twee jaar kunnen aanbieden. Dit contract moet hen de kans bieden om zich verder te ontplooien. Ik heb vastgesteld dat er dit jaar inspanningen op dit vlak worden geleverd. Vijf of zes jonge beloftes hebben een contract gekregen.

Ik vraag me echter af wat er zal gebeuren met de renners die al langer over een contract beschikken. Hoe kan men ze motiveren om langer in de ploeg te blijven ? Ik kan begrijpen dat de leiding van de ploeg een wielerkapitein wil aanstellen. Ze moet hiervoor dan wel de geschikte persoon vinden die psychologisch met al die jongeren kan omgaan. Ik weet echter niet of de leiding hier rekening mee houdt.

Ik heb eveneens vastgesteld dat de Vlaamse damesploeg voornamelijk uit hoog aangeschreven buitenlandse wielrensters bestaat. Hoewel ik op dit vlak niet fanatiek ben, wil er toch op wijzen dat deze dames ook bij andere ploegen een contract zouden kunnen krijgen. Ik vraag me dan ook af waarom de Vlaamse overheid hier geld in steekt.

Het derde aspect betreft het baanwielrennen. Hoewel het anders zou moeten zijn, investeren de meeste professionele ploegen hier haast niet in. Dit geldt eveneens voor Vlaanderen 2002. De ploeg investeert wel in buitenlandse wielrensters die ook in andere ploegen aan bod kunnen komen, maar investeert te weinig in jonge wielrenners en in het baanwielrennen.

Indien we een aantal jonge wielrenners een contract tot de volgende Olympische Spelen geven, zou dit, wat het baanwielrennen betreft, tot mooie resultaten kunnen leiden. We hebben zeker voldoende talentvolle jongeren om dit aspect meer aan bod te laten komen.

Al deze vaststellingen staan haaks op mijn visie op een door de overheid gesubsidieerde wielerploeg. Ik kan bepaalde investeringen aanvaarden indien de Vlaamse overheid kan aantonen dat er een gat in de markt is of dat de ploeg een voorbeeldfunctie te vervullen heeft.

Ik zou de minister drie concrete vragen willen stellen. De eerste vraag is hoeveel geld de Vlaamse overheid aan de wielerploeg geeft. Ik heb het hier niet enkel over het geld dat de verschillende departementen van de Vlaamse overheid rechtstreeks aan de ploeg geven, maar ook over het geld dat van de VOI's afkomstig is. Ik denk hierbij in de eerste plaats aan T-interim. Hoeveel geld krijgt de ploeg in totaal van de Vlaamse overheid ?

Ik vraag me tevens af wat de inbreng van de privésector is. De ploeg is voornamelijk met overheidsmiddelen opgestart. Het is evenwel steeds de bedoeling geweest om privé-sponsors te vinden. In welke mate is dit al gelukt ?

Ik zou in dit verband even willen verwijzen naar Euskatel. Deze ploeg was oorspronkelijk de Baskische ploeg, maar is na verloop van tijd door een groot telecommunicatiebedrijf overgenomen. Hoewel de naam van de ploeg nog steeds naar de Baskische eigenheid verwijst, is 80 percent van de sponsoring van een groot privé-bedrijf afkomstig.

Mijnheer de minister, ik wil ten slotte ook graag weten wie de missie van deze ploeg bepaalt. Bent u dat of is dat de heer Leroy ? Wie controleert of die missie ook in de praktijk wordt uitgevoerd ?

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik sluit me graag aan bij deze sportieve vraagstelling van de heer Denys. De wielerploeg is ongeveer tien jaar geleden tot stand gekomen vanuit de opdracht 'sportieve tewerkstelling'. Op dat moment was er zeer veel werkloosheid, vooral bij de jeugd.

Los van het gegeven 'sportieve tewerkstelling' was het volgens mij de bedoeling om elk jaar enkele jongeren, geflankeerd door een paar anciens en onder een goede begeleiding, te laten doorgroeien om later op en top professioneel te kunnen presteren.

Nu heb ik ook begrepen dat er, vooral in het volgende wielerjaar, in toenemende mate kansen worden gegund aan Oost-Europese wielrenners en wielrensters. Als dat echt occasioneel gebeurt, heb ik daar geen enkel probleem mee. Wie het milieu echter een beetje kent, weet dat we voor moeilijke tijden staan. De kalender is aan het verschralen, er

Vandenbroeke

zijn steeds minder wedstrijden. De meeste wielerploegen trachten ook hun budget zeer efficiënt te gebruiken, en zullen daarom de instroom van jongeren eerder beperken.

Mijnheer de minister, als dit waar is en als men de missie laat verglijden door minder kansen te geven aan jonge Vlaamse wielrenners en ook Oost-Europese wielrenners in te lijven, dan zet ik daar vraagtekens bij.

Zou de missie niet toekomstgericht kunnen worden herzien en genuanceerd ? Als het inderdaad zo is dat de missie bij de start was afgestemd op sportieve tewerkstelling en als blijkt dat de arbeidsmarkt voor wielrenners aan het verschralen is, kan de missie van Vlaanderen 2002 dan niet worden uitgebouwd ? U zou bijvoorbeeld in samenspraak met minister Landuyt de andere bestaande Vlaamse wielerploegen kunnen aansporen om een of meer jonge wielrenners een kans te gunnen met een kortlopend contract van één, eventueel twee jaren. U zou dat zelfs kunnen verplichten, als er ook subsidies tegenover gezet worden. Dit beantwoordt volgens mij aan de missie sportieve tewerkstelling.

De voozitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik denk dat sportieve tewerkstelling een bijbedoeling was toen het initiatief werd genomen. Iedereen kent de voorliefde van de vorige minister-president voor het project Vlaanderen 2002. Ik denk dat het oorspronkelijke doel promoting was.

We hebben indertijd meermaals de discussie gevoerd over de culturele ambassadeurs. Er werd toen van uit gegaan dat deze zich buiten de functionele bevoegdheid van de minister-president situeerden. Vanuit de bezorgdheid voor de sector oordeelden we toen dat dit toch geld was dat naar Cultuur of Sport zou terugvloeien.

Destijds was de missie volgens mij zeer duidelijk : enerzijds was het doel om het logo van Vlaanderen 2002 ingang te doen vinden en op langere termijn herkenbaar te maken via de aanwezigheid in een sport zoals de wielersport, die op het scherm komt. Anderzijds was het de bedoeling om jonge wielrenners een bijkomende kans te geven in een ploeg waar het commerciële doel niet voorop stond. Ik zou het dan ook betreuren, en daarin volg ik de vraagstellers, mocht van die missie op een bepaald moment worden afgestapt om een andere richting in te slaan dan degene waarvoor ze is bedoeld.

Persoonlijk onderschrijf ik dus het idee waarmee de missie toen werd gelanceerd en zal ik ook toejuichen dat het sportieve element meer aandacht krijgt omdat het nu onder de bevoegdheid van de minister van Sport valt. Ik denk dat de instroom van jonge Vlaamse wielrenners de hoofdzaak moet blijven en dat dit duidelijk moet worden bevestigd, niet alleen in woorden maar ook in daden.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik dank de heer Denys voor zijn vraag en met hem ook de twee andere sprekers. Nu kunnen een aantal lijnen worden uitgezet voor de toekomst. Ik sta er zeker voor open.

De voorbeeldfunctie die de wielerploeg Vlaanderen heeft, wordt momenteel mijns inziens wel degelijk vervuld. De wielerploeg stelde zich tot doel beloftevolle jongeren uit Vlaanderen te begeleiden bij de aanvang van hun profcarrière met het oog op doorstroming naar meer gevestigde profteams. Een hele reeks namen kan gelden als illustratie voor de geslaagde aanpak van deze wielerploeg : Steels, Van de Wouwer, Aerts, Verheyen, Van Hyfte, D'hollander, Vermaut, Van Bondt, Vansevenant, Cretskens, Vereecke, Van Lancker enzovoort. Elk seizoen diende deze doelstelling te worden gehaald. Leukemans, Stremersch, Gilmore en Vannoppen vullen dit indrukwekkende lijstje aan op het einde van het wielerseizoen 2001.

De wielerploeg heeft nooit buitenlandse renners in dienst genomen. Bovendien is er wel degelijk een deskundige begeleiding op het vlak van medische begeleiding en training. De met de wielerploeg verbonden arts is een bekend sportgeneesheer, die bovendien alom gekend is voor zijn strijd tegen dopingpraktijken. De ploeg werkt tevens met een vaste trainer, de heer Goossens, die renners voorbereidt op het wielerseizoen. Daarnaast is nog een specifieke begeleider aangetrokken voor de veldritkern. De sportieve leiding van de ploeg is verder in handen van drie sportdirecteurs en er is een vaste omkadering van twee mecaniciens en twee verzorgers. Daarmee voldoet de ploeg aan alle UCI- en BWB-normen en is ze qua begeleidingskader de best uitgeruste van alle Belgische sportgroepen van tweede categorie, de categorie waartoe zij behoort.

Anciaux

Ik denk dat het misverstand zich manifesteert ten aanzien van de damesploeg. Deze ontvangt, in tegenstelling tot de herenploeg, tot vandaag geen enkele ondersteuning van de bevoegdheid Sport. Zij beschikt enkel over een tewerkstellingsstatuut. Dit team haalt zijn werkingsmiddelen uit de inbreng van privé-sponsors. Na informatie te hebben ingewonnen, blijkt dat ook dit team op dezelfde leest is geschoeid. Het rekruteringsveld bij jonge rensters is evenwel aanzienlijk kleiner dan bij de mannen. De dameswielersport kent immers een beperkter aantal sportbeoefenaars. Hier geldt de wielerploeg zelf als 'doorstromingsteam'. Er zijn immers geen andere professionele ploegen in België.

De 'damesploeg Vlaanderen' herbergt acht jonge Vlaamse rensters, aangezien de categorie van de beloften niet bestaat in het dameswielrennen. Omdat het geenszins de bedoeling van dit enige Belgische damesprofteam is om enkel regionale wedstrijden, zogenaamde kermiskoersen, te rijden, zijn evenwel een aantal buitenlandse rensters aangetrokken. Door deze rensters is deelname aan de wereldbekerwedstrijden en internationale rittenkoersen zoals de Tour Féminin, Giro d'Italia, Tour de 1'Aude en andere verzekerd. Dankzij deze kern kunnen onze jongeren kennismaken met de internationale elite en doorgroeien naar de top.

Ook hier moet worden benadrukt dat men werkt met een vast begeleidingskader, wat een uniek gegeven is in het profpeloton voor dames. Er zijn twee sportdirecteurs, er is één vaste mecanicien en één vaste verzorger. De ploeg werkt tevens met een sportarts en met een erkend universitair trainingscentrum. De damesploeg valt dus niet of nog niet onder de bevoegdheid van Sport en wordt niet gesubsidieerd.

Wat de administratieve opvolging van het subsidiedossier van de mannenploeg vanuit de bevoegdheid Sport betreft, kan worden verwezen naar artikel 6 van het besluit van de Vlaamse regering van 23 maart 2001 betreffende de toekenning van een subsidie aan de wielerploeg. Ik citeer artikel 6 : 'Onverminderd de bevoegdheden van het Rekenhof en de Inspectie van Financiën zijn de bevoegde ambtenaren van de afdeling Jeugd en Sport belast met de controle op de aanwending van deze subsidie'. Het is geen toeval dat er Toerisme Vlaanderen op staat. Ik weet niet of men dat als privé-sponsoring beschouwt.

De heer André Denys : Neen

Minister Bert Anciaux : U hebt daarop gewezen, maar daar heeft Sport niets mee te maken. Dat zit vervat in die 25 miljoen frank.

De heer André Denys : Het is een VOI.

Minister Bert Anciaux : Dat is T-interim ook.

Het volledige budget is 25 miljoen frank en wij betalen daar vanuit Sport 10,5 miljoen frank van. Daarvan ben ik 100 percent zeker. Bij privé-sponsoring gaat het vooral over materiaalsponsoring. Het bedrijf Eddy Merckx geeft bijvoorbeeld fietsen maar geen geld. Het weddecomplement komt trouwens van Tewerkstelling.

De heer André Denys : Dat komt bij die 25 miljoen frank.

Minister Bert Anciaux : Ik zal het nagaan, maar dat moet er wel bij komen. Dat kan niet anders. We zitten met twintig wielrenners en een rekensommetje leert dan dat we die niet kunnen betalen van wat rest : van die 15 miljoen frank lukt dat niet.

De heer André Denys : De vrouwen worden toch ook door Tewerkstelling betaald ? Dat is toch ook de overheid ?

Minister Bert Anciaux : Ik had het over de mannen. Wij betalen vanuit Sport 10,5 miljoen frank voor de mannen en geen frank voor de vrouwenploeg. We zijn niet betrokken bij het beleid van de vrouwenploeg.

Ik wens in 2002 tot een volledige coördinatie te komen van het topsportbeleid. Dat zou heel veel verbeteren. Dat zal ook in de beleidsbrief staan. Op dit ogenblik zijn er veel partners bij het topsportbeleid betrokken. Het samenspel is echter nog niet gerealiseerd. Een onderdeel van het samenspel zijn de verschillende bestaande tewerkstellingsprojecten. Ik vind uw vraag in deze context trouwens zeer terecht. Het geheel van de tewerkstellingprojecten zal moeten worden ingebed in het sportbeleid.

Ik zal even een vergelijking maken. Het is niet omdat de VDAB DAC'ers betaalt in de culturele sector, dat de VDAB ook de inhoudelijke verantwoordelijk heeft over de sector. Zo bemoeit Tewerkstelling zich bij andere tewerkstellingsprojecten niet met het inhoudelijke beleid.

In 2002 wens ik te komen tot een volledige inbedding van de tewerkstellingsprojecten in het sportbeleid, met alle gevolgen daarvan. Ik stel daarom

Anciaux

klaar en duidelijk dat de wielerploeg volledig onder de bevoegdheid van de minister van Sport moet vallen.

Mijnheer Denys, u verwoordde drie doelstellingen. De eerste is jonge wielrenners kansen geven. Dat doet onze ploeg. Zowel mannen als vrouwen krijgen kansen. De tweede doelstelling is de medisch-sportieve begeleiding. Ik denk dat die nog niet volstaat. Ze is beter dan u beschrijft. Wij hebben echter wel de beste begeleiding van de categorie waartoe onze ploeg behoort, namelijk categorie 2. De derde doelstelling is aandacht te hebben voor baanwielrennen. Dat is momenteel geen prioriteit. Daaraan is zeker iets te veranderen.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Vooral het einde van het antwoord bevalt mij. De minister haalt immers een pijnpunt aan. Bij het begin van deze legislatuur zou de minister van Sport alles coördineren, maar vandaag blijkt dat niet het geval te zijn.

De voorzitter van het Bloso, professor De Knop, heeft een werk geschreven waarin hij uitlegt dat sport 26 maatschappelijke functies heeft. Die functies hebben onder andere te maken met de volksgezondheid en de integratie van kansarmen. Sport is dus meer dan sport alleen. Als we de maatschappelijke functie ervan bekijken heeft sport zeker te maken met verschillende bevoegdheden. Ik vind dus dat de minister van Sport voor coördinatie moet zorgen. Ik stelde vandaag een aantal vragen die de minister niet volledig kon beantwoorden, omdat er gebrek aan coördinatie is.

De minister heeft gezegd dat hij alles wat met topsport te maken heeft, wenst te coördineren. Het topsportlandschap is enorm versnipperd. Er bestaan te veel initiatieven naast elkaar. Ik vind dat er een kaderdecreet nodig is waarin een visie wordt verwoord. Dat ontbreekt vandaag. Ik kijk dus uit naar de initiatieven van de minister om alles te coördineren.

Over het medisch-sportieve aspect kunnen we blijven discussiëren. Ik stel alleen vast dat er belofteploegen zijn die wat dat aspect betreft even goed zijn uitgebouwd. Als we echter spreken over een voorbeeldfunctie, moeten we de criteria van categorie 1 toepassen. Een geleidelijke medisch-sportieve aanpak is de beste manier om jonge renners zich goed te laten ontwikkelen. Als jonge renners gedurende de eerste twee jaren een te zwaar programma krijgen, kan men ze kapot krijgen.

Een groot probleem bij jonge renners is klierkoorts. Dat komt omdat ze vaak uitgeput zijn en toch nog moeten rijden. Ik spreek nu over renners van 23 en 24 jaar. De medisch-sportieve begeleiding moet beter worden dan ze nu is, met alle respect voor de dokter die er nu voor instaat. (*Rumoer*)

Er zijn namen genoemd. Ik heb er geen willen noemen. Er waren echter renners die op een dwaalspoor zaten bij Vlaanderen 2002. Dankzij een andere aanpak elders, en ondanks Vlaanderen 2002 hebben zij iets bereikt. Ik weet dat ik nu scherp ben. Beschouw deze uitspraak echter niet als de essentie van wat ik zeg. De essentie is dat er nood aan duidelijkheid is.

We zitten hier met een PPS-systeem zonder overheidskader. De minister zegt zelf dat hij over de damesploeg niets te zeggen heeft. Nochtans maakt die ploeg deel uit van Vlaanderen 2002 en krijgt ze geld van de overheid.

Minister Bert Anciaux : Ze krijgt geen geld van mij.

De heer André Denys : Neen, maar u bent wel de coördinerende minister. Wij moeten u toch niet enkel aanspreken op het geld.

Minister Bert Anciaux : Ik wil een nuance aanbrengen. De wielerfederatie is een unitaire federatie, met alle gevolgen voor het Vlaamse beleid. Vandaag heb ik niet veel te zeggen over het functioneren van de federatie in het Vlaamse sportbeleid. Over de voetbalfederatie heb ik nog minder te zeggen.

De wielerbond splitst op 1 januari 2002. De sportfederaties zullen een essentiële rol spelen in de coördinatie van het topsportbeleid dat ik wil realiseren. Twee dagen nadat ik minister van Sport werd, werd ik in positieve zin geconfronteerd met een voorstel van decreet in dat verband. Het voorstel kwam onder anderen van de heer Denys. Het is ondertussen een echt decreet.

De wielerfederatie splitst op 1 januari 2002 en zal daardoor een volwaardige partner worden in het Vlaamse sportbeleid. Dat zal een fundamentele aanpak tot stand kunnen brengen voor onze wielerploeg en voor de wielersport in het algemeen.

Anciaux

Momenteel ressorteert een sportfederatie met een essentiële rol in het topsportbeleid niet onder de Vlaamse bevoegdheid omdat ze unitair is georganiseerd, hoewel dat niet wettelijk is. Dat is een moeilijke situatie. Vanaf 1 januari zal dit probleem uit de weg zijn geruimd. Dat zal de mogelijkheden voor de inbedding van deze wielerploeg in het Vlaams sportbeleid drastisch veranderen.

De heer André Denys : De Belgische wielerbond heeft al veel kritiek gekregen op haar aanpak. Ik verheug mij daarom over de nieuwe initiatieven. Volgens mij wil ze echt werk maken van de jeugdopleiding. Voor de eerste keer ben ik optimistisch. Er heeft altijd een afstand bestaan tussen de profploegen en de federatie. De jeugdopleiding die de Vlaamse wielerbond zal organiseren, moet de vruchtbare bodem zijn waarop een profploeg kan gedijen. De Vlaamse overheid steunt met andere woorden deze profploeg en neemt er het initiatief voor.

We zullen met belangstelling volgen hoe u het topsportbeleid vorm geeft.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 16.36 uur.*